

Op weg naar een volledige omgevingsvisie

Omgevingswet

Afdeling 3.1 Omgevingsvisies

Artikel 3.1 (vaststellen omgevingsvisie)

1. De gemeenteraad stelt een gemeentelijke omgevingsvisie vast.
2. Provinciale staten stellen een provinciale omgevingsvisie vast.
3. Onze Minister stelt, in overeenstemming met Onze Ministers die het aangaat, een nationale omgevingsvisie vast.

Artikel 3.2 (inhoud omgevingsvisie)

Een omgevingsvisie bevat, mede voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden, bedoeld in artikel 2.1, eerste lid:

- a. een beschrijving van de hoofdlijnen van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving,
- b. de hoofdlijnen van de voorgenomen ontwikkeling, het gebruik, het beheer, de bescherming en het behoud van het grondgebied,
- c. de hoofdzaken van het voor de fysieke leefomgeving te voeren integrale beleid.

Artikel 3.3 (doorwerking beginselen)

In een omgevingsvisie wordt rekening gehouden met het voorzorgsbeginsel, het beginsel van preventief handelen, het beginsel dat milieuaantastingen bij voorrang aan de bron dienen te worden bestreden en het beginsel dat de vervuiler betaalt.

Inleiding

Met de Omgevingsvisie Utrecht, versie 1.0 zijn we er nog niet, ook al voldoet die goeddeels aan de wet. De gemeente wil een open en toegankelijke organisatie zijn en zoekt (via het project Beter Bestemmen) enerzijds naar nieuwe mogelijkheden voor goede inspraak, participatie en samenwerking met bewoners en gebruikers en anderzijds naar een methode regels te verminderen en om het doel achter regels te verduidelijken. De digitale raadpleegbaarheid moet ook nog verbeterd worden.

1. Wat moet van de wet?

De Omgevingswet stelt weinig eisen aan de omgevingsvisie. Uit artikel 3.2 zijn drie inhoudelijke eisen af te leiden die een grote samenhang vertonen:

- a. hoe staat de gemeente ervoor?
- b. voor welke ontwikkelingen en voor welk beheer en behoud staat de gemeente op hoofdlijn?
- c. wat zijn de hoofdzaken van het integrale beleid van de gemeente?

Met de vaststelling van het onderdeel Koers van de omgevingsvisie, in casu de nota Ruimtelijke Strategie, Utrecht kiest voor gezonde groei, voldoet de gemeente in juridische zin aan deze eisen. Echter, alleen een koers is niet voldoende om ook aan de doelstellingen van de wet te voldoen noch aan de bestuurlijke wens om flexibel te bestemmen.

In de wet of krachtens de wet zal de formele eis gesteld worden dat de omgevingsvisie een digitaal document is dat via internet raadpleegbaar moet zijn. Aan deze eis voldoet de omgevingsvisie.

2. Wat wil de gemeente?

De koers alleen is niet concreet genoeg om een regel in het omgevingsplan te kunnen onderbouwen of een besluit om een omgevingsvergunning te verlenen. Het nu nog ontbrekende gebiedsgerichte beleid is bijvoorbeeld nodig als kader voor en als beleidsmatige toelichting van de regels van het omgevingsplan.

Het integreren van beleid, de wettelijk opdracht die in artikel 3.2 onder c genoemd wordt, is nodig om scherp te krijgen in welk geval welk beleid toegepast wordt of voorrang heeft op ander beleid. De opbouw van de Omgevingsvisie Utrecht 1.0 is zo gekozen dat de integratieslag gemaakt kan worden op het niveau waarop dat zinvol is, namelijk op het abstractste niveau, de koers, en op het niveau waarop concrete keuzes gemaakt kunnen worden, het niveau van het gebiedsgerichte beleid.

Op stedelijk niveau is integraal werken in de zin van het bijeenvoegen, prioriteren en versmelten van beleid niet mogelijk. Het thema bodem en het thema archeologie kunnen bijvoorbeeld op stedelijk niveau zonder problemen tegenstrijdige uitgangspunten formuleren: afgraven kan bij zeer vervuilde grond het uitgangspunt zijn, terwijl behoud in de grond ("in situ") het uitgangspunt van het archeologisch beheer is. Soms kan die integratie op gebiedsniveau wel plaatsvinden, bijvoorbeeld door op een belangrijke, vervuilde archeologische vindplaats te concluderen dat de vervuiling kan blijven zitten. Soms kan pas bij de uitvoering van een project een keuze gemaakt worden. In beide gevallen (gebiedsbeleid of uitvoering) is het thematische, stedelijke beleid nodig om de belangen goed in beeld te krijgen en om daarmee een goede afweging te kunnen maken. Informatie moet eenvoudig te vinden zijn. Locatiegebonden informatie moet via een kaart geraadpleegd kunnen worden. De volgende versie van de omgevingsvisie moet daarin voorzien.

Resumerend: de omgevingsvisie krijgt een integraal koersniveau, een thematisch stedelijk niveau en een integraal gebiedsniveau. De informatie moet via diverse ingang gevonden kunnen worden.

3. Welke uitgangspunten gelden voor het proces?

De eerste versie van de omgevingsvisie wordt zoveel mogelijk gebouwd met vastgesteld beleid.

De actualiseringsopgave van de Wet ruimtelijke ordening wordt als motor gebruikt bij het maken van gebiedsgericht beleid. Als voor een gebied een nieuw bestemmingsplan moet worden gemaakt, wordt, als het kan en als het nodig is, de omgevingsvisie ingevuld met integraal beleid voor dat gebied.

De gemeente zoekt bij het maken van nieuw gebiedsbeleid naar nieuwe mogelijkheden voor goede inspraak, participatie en samenwerking met bewoners en gebruikers.

Uitvoering Beter Bestemmen en bouwen omgevingsvisie

Stap 1 (afgerond)

De vraag helder krijgen: wat verstaan we onder flexibel bestemmen?

De inventarisatie van het gemeentelijke beleid.

Intrekken van verouderde nota's die vervangen zijn door nieuwe.

Conclusies trekken over flexibel bestemmen, in samenhang met de implementatie van de omgevingswet, in de vorm van een plan van aanpak.

Stap 2 (afgerond na raadsbesluit over de omgevingsvisie (versie 1.0))

Bouwen van omgevingsvisie niveau 'koers' en niveau 'thematisch beleid'.

Intrekken van alle nota's over de fysieke leefomgeving die om wat voor reden dan ook niet meegenomen zijn in de omgevingsvisie.

Samen met bewoners en andere belanghebbenden de omgevingsvisie gebiedsdeel Vleuten –

De Meern opstellen en ter inzage leggen. Deze visie is het kader voor een actuele bestemmingsregeling voor hetzelfde gebied.

Stap 3 (2017, start na het raadsbesluit)

Evaluatie

Evaluatie van het proces van de visie voor Vleuten – De Meern en van de vorm van de omgevingsvisie na stap 2.

Beheer

Nieuw beleid of wijzigingen van beleid over de fysieke leefomgeving moeten passen in de opzet van de omgevingsvisie, om te voorkomen dat we weer teruggaan naar de oude situatie.

Verbeteren raadpleegbaarheid

Verbeteren van de raadpleegbaarheid van de omgevingsvisie door locatiegebonden beleid of gebiedsgericht beleid via een klik op de kaart beschikbaar te maken. Aansluiten bij het project "Alles op één kaart".

Verder opbouwen van de omgevingsvisie

Inventarisatie van al vastgesteld beleid voor gebieden, zoals de visie Werkspoorkwartier en bezien of dat beleid aangemerkt kan worden als gebiedsgericht beleid in de omgevingsvisie. Vaststellen van de omgevingsvisie voor het gebied Vleuten – De Meern.

Opstellen van een ontwerpomgevingsvisie voor het gebied noordoost als kader voor de actualisering van de bestemmingsregelingen.

Opstellen van een ontwerpomgevingsvisie voor het gebied Lunetten zoveel mogelijk door de bewoners van het gebied, om nieuwe vormen van inspraak, participatie en samenwerking te proberen.

Begeleiden van visievorming voor ontwikkelingslocaties, zoals de Merwedekanaalzone en De Uithof.

Stap 4 en verder (2018+)

Evaluatie van het proces van de vorm van de omgevingsvisie na stap 3. Detailleren van de planning voor het afronden van de omgevingsvisie op het niveau van gebieden.

Na de verkiezingen bezien of er delen van het thematische beleid vernieuwd moeten worden.